

BUDAPEST100 - NYITOTT HÁZAK HÉTVÉGÉJE

SZERVEZETI HÁTTÉR

A Budapest100 projektgazdája a KÉK – Kortárs Építészeti Központ független és nyitott kulturális központ és szakmai műhely, amely az építészet oktatását, megismerését és fejlesztését kívánja előremozdítani a lehető legszélesebb szakmai és szakmán kívüli környezetben. Működése első 10 évében közel 500 eseményt szervezett, amiken több, mint 400 000 látogató fordult meg. Tevékenységének szerves része az a kutatói és tanácsadói munka, amelyet az önkormányzatok és a piaci szféra számára végez.

KÜLDETÉS

A Budapest100 küldetése összetett: egyrészt a városi közösségi létezést igyekszik megreformálni, másrészt a városiak és lakókörnyezetük viszonyán igyekszik változtatni harmadrészt pedig elősegíti a felelős polgárrá válást. Az elszigeteltség nem újkeletű társadalmi probléma, de véleményünk szerint hasonlóan élményalapú megoldási javaslat kevés született a térségben. Rendezvényünk erőssége, hogy néhány esetben ugyan feszegeti az intim szféra határait, de igényt alakít ki a megosztásra és az érték közvetítésre. A társadalmi mozgósításnak legegyszerűbb módja az érzelmi elköteleződés kialakítása. A fesztivállal egy olyan platformot kívánunk megteremteni, mely lehetőséget ad a zárt ajtók mögött húzódó történetek, értékek megtekintésre és a párbeszéd elindítására. A Budapest100 a lehetőségekre hívta fel a figyelmet, a tiszta, okosan szervezett, barátságos városra, amely értékei ismeretében tudatosan alakítja jövőjét az ott élők bevonásával.

FELÉPÍTÉS ÉS MŰKÖDÉS

Európszerte léteznek hasonló kezdeményezések, kisebb társadalmi hatásokkal. A jó gyakorlatokként felmért példák kizárólag az épített környezetre koncentrálnak, betekintést engednek egy-egy épületbe és elmesélik a legfontosabb tudnivalóit. A Budapest100 kiegészül a közösségépítés és értékteremtés faktoraival is.

Felépítését tekintve lépcsőzetes ugyan, de nincs deklarált hierarchikus viszony a szereplők között. Működésünk átlátható, nyílt kommunikációt alkalmazunk. A rendezvény előkészítését, az önkéntesek bevonását, az alapozó épület és várostörténeti kutatásokat egy 6 fős csapat végzi. A projektvezető, az önkénteskoordinátor és a kutatásvezető szerepe, hogy összefogja, átlássa az egész szervezési folyamatot, munkafázisokat. Az önkéntesek kisebb csoportra osztva egy-egy csoportvezetővel dolgoznak, aki segít nekik a kutatási folyamatokban, a lakók bevonásában, a programötleteik megvalósításában. Az önkéntesek kétheti rendszerességgel találkoznak, kiválasztásuk online kitöltött kérdőív alapján történik. A 2017-es évben először szervezünk az önkénteseinknek csapatépítő tréningeket, ahol a szervezés során várható szituációkat modellezzük, ismeretek adunk át a rendezvényről és a tematikáról, valamint csapatot kovácsolunk. Az önkéntesek ezt követően felkeresik a házakat, levelet dobnak a postaládákba és beszédbe elegyednek a helyiakkal.

Az önkéntesek összetétele mind társadalmilag mind szakmailag mind pedig életkorban rendkívül vegyes: egyetemi hallgatók, középiskolások, nyugdíjasok, építészek, vállalati munkatársak, művészek. A Budapest100 egy platform a transzgenerációs találkozásokra. Önkénteseink nagy szabadságot kapnak kreatív ötleteik megvalósítására, viszont az önállósággal járó felelősséggel is számolniuk kell. Egy közös cél érdekében dolgoznak, de saját maguknak teszik mindezt. A megszólított lakókat egy Lakótalálkozóra invitáljuk, ahol bemutatjuk nekik a Budapest100 felépítését és azt, hogy mit is jelent a csatlakozás.

A bevont lakók és a házakhoz rendelt önkéntesek közösen valósítanak meg programokat a Budapest100 központi csapata által meghatározott alapelvek mentén: kultúrateremtés, információátadás, értékmegőrzés és közösségi összefogás. Mindezek alapján alapvető programjaink

a háztörténeti, várostörténeti séta, közösségi piknik, idős lakók személyes beszámoló (magántörténetek) kiállítások, színházi és zenés programok, interaktív városi kérdőívek.

A házakban (lakóházak és intézmények) megvalósuló programokon túl központilag, külön szakmai mentorokkal az urbanisztika kérdésköreit tárgyaló, új szemléletű várostervezésről szóló beszélgetéseket, workshopokat szervezünk az érdeklődőknek, legfőképpen a szakmának, döntéshozóknak. Szorosan együttműködünk építészekkel, tájépítészekkel, művészettörténészekkel, szociológusokkal. Ügyelünk viszont arra, hogy a lakók is bevonódjanak ezekbe a párbeszédhelyzetekbe, legyen terük elmondani a saját meglátásaikat, véleményüket, illetve, hogy minden társadalmi kérdést érintő szakmai csoport képviseltetni tudja magát a rendezvényen.

A szervezési folyamat csúcspontja a Budapest100 hétvége, amely idén április 22-23-án kerül megrendezésre Rakpart témában. A fesztivált követően értékelő találkozót szervezünk mind a lakóknak, mind pedig az önkénteseknek.

Alapelvünk, hogy anyagi támogatást nem biztosítunk a programok létrehozásához és a lakóházaknak, de infrastruktúrális és kapcsolati tőkével segítjük az önkénteseket és a lakókat. Az elköteleződés mértéke tehát a pénzügyi feltételek ellenére is kiugróan magas.

EREDMÉNYEK

A Budapest100 elmúlt 6 éve során minden évben 50-60 lakóépület és intézmény nyitotta meg kapuit. Évről évre 100-150 önkéntessel dolgozunk együtt, látogatásunk pedig elérte a 20.000 főt.

A bevont lakók tekintetében eredménynek tekintjük, hogy önszerveződésre buzdítottuk őket. Visszajelzéseik alapján tanulságokkal és élményekkel teltek számukra a hétvégék. Többen kiemelték, hogy nem gondolták volna, mennyi embert érdekel az életük, a lakóhelyük. Közvetetten a különlegesség, a fontosság érzetét nyújtottuk nekik. Illetve bepillantást engedtünk abba, hogy milyen ha összefog a szomszédság és egy közös ügy érdekében cselekszik, hallatja a hangját. Emellett olyan tudáshoz biztosítottunk számukra hozzáférést, amellyel közelebb kerülhetnek saját történetükhöz, épületükhöz, ezáltal városukhoz, kialakítva ezáltal a felelősség érzetét. Ennél kézzelfoghatóbb siker az, hogy több lakóközösség a Budapest100-at követően önszerveződéssel, külső keretek nélkül fogott bele a közösségi aktivitás megismétlésére, legyen szó az épületet érintő felújításokra, kisebb beavatkozásokról, vagy csupán egy udvari piknik, koncert megszervezéséről. Önkénteseink egyrészt szakmai tudással gyarapodnak, másrészt pedig egy közösség tagjává válhatnak, erősödik bennünk a tenni akarás és a bizalom abban, hogy kreatívan, önállóan képesek egy jó ügyért dolgozni. Szakmai szinten rendezvényszervezői és kutatói ismereteket adunk át nekik, valamint bátorítjuk őket a proaktivitásra. Sikernek könyveljük el a látogatók számának növekedését, valamint azt, hogy szakmai szinten is emelkedett a rendezvény elfogadottsága, sőt önkormányzati aktorok is meglátták a fesztivál értékteremtő potenciálját, így elvi szinten támogatják a kezdeményezésünket.

Mindezek mellett büszkék vagyunk az alábbi eredményeinkre:

2014-ben az Önkéntes Központ Alapítvány szakmai zsűrije az Év Önkéntes Programjává választotta a Budapest100-at.

2013-ben a Guardian a kontinens legérdekesebb programjai közé választotta a fesztivált. „A legszebb városi ünnep” egyik díjazottja lett a hamburgi Lebendige Stadt Stiftung (Élő Város Alapítvány) által kiírt pályázaton.

PARTNEREK (a teljesség igénye nélkül)

Partnereink között civil szervezetek és a közsféra egyes intézményei is képviseltetik magukat: Budapest Főváros Levéltára, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Józsefvárosi Galéria, Budapestlike,

Budapest Városvédő Egyesület, Civilek a Palotanegyedért Egyesület, Hosszúlépés, Imagine Budapest, Budapest Film Zrt., kerületi önkormányzatok.

Kapcsolatot ápolunk a fővárosi felsőoktatási intézményekkel különös tekintettel az építészképzésekre és művészettörténet, építészettörténet specializációkra.

Média partneri együttműködések sikerteljes létrehozunk többek között a WeLoveBudapest, Urbanista bloggal, Magyar Narancssal, Tilos rádióval.

Támogatóink és önkénteseink listája nyilvános és elérhető honlapunkról: www.budapest100.hu

Legfőbb támogatóink az Nemzeti Kulturális Alap, a Nemzeti Tehetség Program és Budapest Főváros.

MÉDIAMEGJELENÉSEK

A 2016-os tematikai váltásnak köszönhetően egyre több orgánus kezdett el foglalkozni a Budapest100 rendezvénnyel. Ezek egyrészt a fesztivált hirdették, másrészt a lakóházakat csatlakozásra buzdították, harmadrészt pedig a szakmai beszélgetések során felmerült városi léptékű kérdésekről számoltak be. 2016-ban több mint 50 alkalommal jelent meg a Budapest100 rádiós és televíziós interjúban, nyomtatott és online cikkekben, videó- és fotó dokumentációkban, reméljük a 2017-es év is hasonló sikereket tartogat.

Sajtómegjelenések linkgyűjteménye: http://budapest100.hu/sajto/megjelenesek_2016_

A Budapest100 2016-os összefoglaló videója:

<https://www.youtube.com/watch?v=99mLqcrMgRI&feature=youtu.be>

HATÁROK KITERJESZTÉSE

Jövőbeni feladatunk a saját határaink kiterjesztése, jelentsen ez szakmai és országhatárokat. Szeretnénk ugyanis módszerünket megváltozott körülmények között is kipróbálni, ezért igyekszünk a fesztivál szellemiségét más magyarországi városokban is megteremteni, ott civil kapcsolatokra, partnerekre találni. Emellett tervezzük a környező országok városait is megszólítani, abban a reményben, hogy hasonló metódusok alapján, de a helyi igényekre adaptált fesztivált lehessen létrehozni. Ezen motivációnk alapján kapcsolatba kerültünk Temesvárral és Pozsonnyal, akikkel az fesztivál implementálási lehetőségeit és az együttműködés kereteit tárgyaljuk.